

Σκόνη Σαχάρας στην Ελλάδα λόγω κλιματικής αλλαγής

Η πόλη του Ηρακλείου αντιμετώπισε μεγάλο πρόβλημα από την αφρικανική σκόνη στα τέλη του περασμένου μήνα.

Γιάννης Ελαφρός
11.04.2018 • 07:54

Ευνοϊκές καιρικές συνθήκες για τη μεταφορά αφρικανικής σκόνης προβλέπουν οι μετεωρολόγοι και για σήμερα, σε ένα φαινόμενο που τείνει να γίνει ολοένα και πιο συχνό. Δεν είναι λίγοι οι επιστήμονες που συνδέουν την αυξημένη συχνότητα και ένταση του φαινομένου με τη διαδικασία της κλιματικής αλλαγής. «Η υπερθέρμανση του πλανήτη εκφράζεται με αυξημένες θερμοκρασίες στις περιοχές του Βόρειου Πόλου και της Σαχάρας. Το αποτέλεσμα είναι πως όταν θερμές αέριες μάζες από την Αφρική ωθούνται από τους ανέμους προς τη Μεσόγειο και τη Νότια Ευρώπη δεν αναχαιτίζονται όπως παλιότερα από ψυχρές αέριες μάζες, προερχόμενες από τον Βορρά.

Αέριες μάζες που θερμαίνονται ιδιαίτερα, ανεβαίνουν ψηλότερα στην ατμόσφαιρα, άρα μπορούν να ταξιδέψουν μακρύτερα, υπερνικώντας τις εξασθενημένες ψυχρές μάζες. Όταν ωθούνται από νοτιοδυτικούς ανέμους, που εκδηλώνονται συχνά στη Βόρεια Αφρική, τότε μπορούν να μεταφέρουν αυξημένες –σε σχέση με παλιότερα– ποσότητες σκόνης», εξηγεί στην «Κ» ο καθηγητής του ΕΜΠ κ. Αλέξανδρος Παπαγιάννης, διευθυντής Εργαστηρίου Οπτοηλεκτρονικής, Lasers και Εφαρμογών τους (2017-2020), που μελετά συστηματικά την ποιότητα της ατμόσφαιρας.

Η κλιματική αλλαγή δεν διευκολύνει, όμως, μόνο τη μεταφορά σκόνης, αλλά και την... παραγωγή της. Σύμφωνα με πρόσφατη δημοσίευση στο επιστημονικό περιοδικό Journal of Climate ερευνητών από το Πανεπιστήμιο του Μέριλαντ, η έρημος Σαχάρα έχει επεκταθεί κατά 10% περίπου από το 1920. Η έρευνα

στηρίχθηκε σε ανάλυση των δεδομένων βροχοπτώσεων. Η Σαχάρα έχει έκταση περίπου 9,2 τετραγωνικά χιλιόμετρα (περίπου όσο οι ΗΠΑ) και είναι η μεγαλύτερη έρημος του κόσμου, εάν δεν υπολογιστούν οι ερημικές περιοχές των Πόλων. Τον χειμώνα η έρημος κερδίζει έδαφος προς τα βόρεια, ενώ τα καλοκαίρια προς τα νότια. Το καλοκαίρι η αύξηση των ερημικών εδαφών είναι ακόμα μεγαλύτερη και φτάνει μέχρι και 16% σε σχέση με το 1920. Η επέκταση της Σαχάρας συνοδεύεται με πλήθος φαινομένων, ένα απ' αυτά είναι η αυξημένη μεταφορά σκόνης προς άλλες περιοχές και προς την Ελλάδα.

Για να φωτιστεί ο ακριβής τρόπος που «ταξιδεύει» η σκόνη από την Αφρική στη χώρα μας, έχει ξεκινήσει από τις 5 Απριλίου στην Κρήτη πείραμα, με την ονομασία Pre-TECT. Το πείραμα που θα διαρκέσει ένα μήνα διοργανώνεται από το Εθνικό Αστεροσκοπείο Αθηνών και αποτελεί μια διεθνούς εμβέλειας ερευνητική προσπάθεια. Ο προηγμένος επιστημονικός εξοπλισμός που θα χρησιμοποιηθεί στο πείραμα, θα συγκεντρωθεί στο ατμοσφαιρικό παρατηρητήριο της Φινοκαλιάς στον νομό Λασιθίου, το οποίο λειτουργεί συνεχώς τα τελευταία 20 χρόνια από το Πανεπιστήμιο της Κρήτης. Θα χρησιμοποιηθούν επίσης drones και ένα αεροπλάνο της γερμανικής Διαστημικής Υπηρεσίας. «Η πειραματική εκστρατεία Pre-TECT αφορά τη μελέτη των άγνωστων μηχανισμών που επηρεάζουν τη μεταφορά της ερημικής σκόνης από τις ερήμους σε απομακρυσμένες περιοχές», δήλωσε στο Αθηναϊκό και Μακεδονικό Πρακτορείο Ειδήσεων ο υπεύθυνος του πειράματος Βασίλης Αμοιρίδης, ερευνητής του ΕΕΑ. Τα ευρήματα του πειράματος αναμένονται με εύλογο ενδιαφέρον.